

הוא השאיר, והוא רשע כמו אביו, והוא הילד שהולך בבית המטבחים. חפש אחרי, ולקח אותו ולמד אותו בתורה, עד שלמדו מקרא ותפלה וקריאת שמע. אחר כך למד אותו משנה ותלמוד והלכות והגדות, עד שהתחכם יותר, והינו רבי נחום הפקולי.

וְכִמָּה קָרָאוּ לוֹ הַפְּקוּלִי? כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כח) פָּקוּ פְּלִילִיָּה. שֶׁהוֹצִיא אֶת אָבִיו מֵהַדִּין שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְכִמָּה חֲכָמֵי הַדּוֹר שִׁיָּצְאוּ מִמֶּנּוּ נִקְרְאוּ פְּקוּלִי.

אוֹתוֹ הָאִישׁ בָּא לוֹ בַּחֲלוּם, וְאָמַר לוֹ: רַבִּי, כִּמּוֹ שֶׁנִּחְמַתְנִי, כִּף יִנְחַם אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהָרִי מִן הַיּוֹם שִׁידַע בְּנֵי פְּסוּק אַחַד, הוֹצִיאָו אוֹתִי מִן הַדִּין. כִּיִּן שֶׁקָּרָא קְרִיאַת שְׁמַע, הֶעֱלוּ הַדִּין שְׁלִי בֵּין בְּיּוֹם וּבֵין בְּלִילָה פַּעַם אַחַת. כִּיִּן שֶׁקָּרָא בּוֹ הַרְבֵּי, הֶעֱבִירוּ אֶת דִּינִי מִכָּל וְכָל.

הַיּוֹם שֶׁנִּהְיָ חֲכָם וְקָרָאוּ לוֹ רַבִּי, הִתְקִינוּ אֶת כְּסָאֵי בֵּין הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן. וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם שֶׁמִּתְחַדְּשֵׁת תּוֹרָה בְּשִׁמּוֹ, מַעֲטָרִים אוֹתִי בַּעֲטָרָה עֲלִיּוֹנָה, שֶׁהַצְּדִיקִים מִתְעַטְּרִים.

בְּגִלְגָּלָה זְכִיתִי בְּכָל הַכְּבוֹד הַזֶּה. אֲשֶׁרִי הוּא חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁמִּשְׁאִיר בֶּן שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אָמַר רַבִּי חִיָּא בַּר אָבָא, כִּמּוֹ זֶה אֵרַע לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא.

רַבִּי נִתָּן שָׂאל אֶת רַבִּי יוֹסִי בַּר חֲנִינָא יוֹם אַחַד, וְאָמַר לוֹ, הֲאֵם לְאַלְיָהוּ הֵיךָ בֶּן אוֹ לֹא? אָמַר לוֹ, דְּבַר אַחַר הֵיךָ בּוֹ, וְכַתּוּב (דברי הימים א-טו) אֵל תִּגְעוּ בַּמְּשִׁיחִי וּבַכְּנִיָּאֵי אֵל תִּרְעוּ. מַה זֶה אֵל תִּרְעוּ? אֵל תִּרְעוּ עֲצָמְכֶם רַעִים וְחֻבְרִים לְנִבְיָאֵי. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּחַר בָּהֶם, וְהַבְּדִילָם מִיִּשְׂרָאֵל לְעַבּוֹדָתוֹ, וְהַכְּנִיסָם

בְּאֲבוּהָ, וְאִיהוּ יְנוּקָא דְאַזִּיל בְּבֵי מִטְבְּחָא. חֲפֵשׂ אַבְתְּרִיָּה, וְנִטִּיל לֵיהּ וְלַעֲזֵי לֵיהּ בְּאוֹרֵייתָא, עַד דְּאוֹלִיף לֵיהּ מִקְרָא וְצִלּוֹתָא וְקְרִיאַת שְׁמַע. לְבַתֵּר אוֹלִיף לֵיהּ מִשְׁנָה וְתַלְמוּד וְהַלְכוֹת וְהַגְּדוֹת, עַד דְּאִתְחַכֵּם יַתִּיר, וְהֵינּוּ רַבִּי נַחוּם הַפְּקוּלִי.

אֲמַאי קָרוּ לֵיהּ הַפְּקוּלִי. כִּמָּה דָּאֵת אָמַר, (ישעיה כח ז) פָּקוּ פְּלִילִיָּה. דְּאִפִּיק לְאַבוּהָ מִן דִּינָא דֵּהוּא עֲלָמָא. וְכִמָּה חֲכָמֵי דְרָא דִּנְפָקוּ מִינֵיהּ, אֲקָרוּן פְּקוּלִי.

וְהוּא גְבַרָא אֲתִי לֵיהּ בַּחֲלָמָא, וְאָמַר לֵיהּ, רַבִּי, כִּמָּה דְּאַנְתָּ נַחְמַתְ לִי בֶּן יִנְחַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתְךָ. דֵּהָא מִן יוֹמָא דִּידַע בְּנֵי פְּסוּק חַד, פָּקוּ לִי מִן דִּינָא. כִּיִּן דְּקָרָא קְרִיאַת שְׁמַע, סְלָקִין דִּינָאֵי בֵּין בִּימָמָא בֵּין בְּלִילָא זִימָנָא חַד. כִּיִּן דְּקָרִי בֵּיהּ רַב, אֶעֱבְרוּ דִּינָאֵי מִכָּל וְכָל.

יּוֹמָא דְּאִתְחַפִּים וְקָרוּ לֵיהּ רַבִּי, אֲתַקִּינוּ פּוֹרְסֵי בֵּין צְדִיקָאֵי בְּגִינְתָא דְּעֵדֶן. וּבְכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא דְּאִתְחַדְּשָׁא אוֹרֵייתָא בְּשִׁמְיָהּ, מַעֲטָרִין לִי בַּעֲיִטְרָא עֲלִיָּאָה, דְּצְדִיקִים מִתְעַטְּרִין.

בְּגִינְדָה זְכִינָא בְּכָל הָאֵי יָקָר. זַפְּאָה אִיהוּ חוֹלְקִיָּהּ, מֵאֵן דְּשֶׁבַק בְּרָא דְלַעֲזֵי בַּתּוֹרָה בְּהָאֵי עֲלָמָא. אָמַר ר' חִיָּא בַּר אָבָא, פְּהָאֵי גּוֹנָא אֵירַע לֵיהּ לְרַבִּי עֲקִיבָא.

רַבִּי נִתָּן שָׂאל לֵיהּ לְרַבִּי יוֹסִי בַּר חֲנִינָא יוֹמָא חַד, וְאָמַר לֵיהּ, אֲלֵיָּהוּ הָיָה לֵיהּ בְּרָא, אוֹ לֹא. אָמַר לֵיהּ, מִילְתָּא אַחְרָא הָיָה בֵּיהּ, וְכַתִּיב, (דברי"ה א טו כב) אֵל תִּגְעוּ בַּמְּשִׁיחִי וּבַכְּנִיָּאֵי אֵל תִּרְעוּ. מֵאֵי אֵל תִּרְעוּ אֵל תִּרְעוּ עֲצָמֵיכֶם רַעִים וְחֻבְרִים לְנִבְיָאֵי. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּחַר בָּהֶם, וְהַבְּדִילָם מִיִּשְׂרָאֵל לְעַבּוֹדָתוֹ, וְהַכְּנִיסָם

בהיכלו, קל וחומר, קל וחומר מי שהוא מלאך בשמים, אתה שואל עליו?!

רבי יוחנן אומר, משבט גד היה. רבי נהוראי אמר, אליהו, דבר אחר היה בו, שפיתוב (משלי ל) מי עלה שמים וירד. מי עלה שמים - אמר רבי אלעזר משמו של רבי שמעון, זה אליהו. וירד - מקדם לכן.

וקשה מרבי אלעזר על רבי אלעזר, שאמר רבי אלעזר, אליהו זה פנחס. אם בשביל שקנא לקדוש ברוך הוא - זה קנא וזה קנא! לא כף, שאמר רבי אליעזר, פיתוב (מלכים א-ט) קנא קנאתי. קנא בשמים, וקנאתי פאן. אמר לו הקדוש ברוך הוא: עד מתי אתה מקנא לשמי?

אמר רבי יהודה בר שלום, מי עלה שמים - זה אליהו, שפיתוב (מלכים ב) ויעל אליהו בסערה השמים. וירד - זה יונה, שפיתוב (יונה א) ויונה ירד אל ירפתי הספינה וגו'. לקצבי הרים ירדתי. מי אסף רוח בחפניו - זה משה. מי צרר מים - זה אלישע, שרפא המים ביריחו. בשמלה - בכח שמלתו של אליהו. מי הקים כל אפסי ארץ - זה אברהם, שפיתוב (בראשית א) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, באברהם.

מה שמו של אותו אדון שהביא הללו לעבודתו? ה' צבאות שמו. ומה שם בנו? ישראל, שפיתוב (שמות א) בני בכורי ישראל. רבי נחמן אומר, כל זה בקדוש ברוך הוא מדבר.

רבי נהוראי ורבי יהודאי נפגשו פתח אילן אחד בשדה, והיו יושבים. בינתיים ראו רוק אחד שפא וטעה בשדה. אמר רבי יהודאי: או שטועה אותו האיש בשדה, או שהוא לסטים, או

בהיכלו. קל וחומר, מי שהוא מלאך בשמים, אתה שואל עליו.

רבי יוחנן אומר, משבט גד היה. רבי נהוראי אמר, אליהו מלה אחרא הוה ביה, דכתיב, (משלי ל ד) מי עלה שמים וירד. מי עלה שמים, אמר רבי אלעזר משמיה דרבי שמעון, דא אליהו. וירד מקודם לכן.

וקשיא דרבי אלעזר אדרבי אלעזר, דאמר רבי אלעזר אליהו דא פנחס. אי בשביל שקינא להקדוש ברוך הוא, זה קינא וזה קינא. לאו הכי. דאמר רבי אליעזר, פתיב, (מ"א ט י) קנא קנאתי. קנא בשמים, וקנאתי הכא. אמר ליה הקדוש ברוך הוא, עד מתי אתה מקנא לשמי.

אמר רבי יהודה בר שלום, מי עלה שמים, דא אליהו. דכתיב, (מ"ב ב יא) ויעל אליהו בסערה השמים. וירד, זה יונה, דכתיב, (יונה א ה) ויונה ירד אל ירפתי הספינה וגו'. (שם ב ז) לקצבי הרים ירדתי. מי אסף רוח בחפניו, זה משה.

מי צרר מים, זה אלישע, שריפא המים ביריחו. בשמלה, בכח שמלתו של אליהו. מי הקים כל אפסי ארץ, דא אברהם. דכתיב (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, באברהם.

מה שמו של אותו אדון שהביא הללו לעבודתו (לעולם). ה' צבאות שמו. ומה שם בנו. ישראל. דכתיב, (שמות ד כב) בני בכורי ישראל. ר' נחמן אומר כל האי בקודשא בריך הוא מדבר.

רבי נהוראי ורבי יהודאי, איערעו תחות אילנא חדא בחקלא, והוו יתבי. אדהכי, חמו חד רוק, דאתי וטעי בחקלא. אמר רבי

שפּוּחַד מְעַמְנוּ.

(אמר רבי נהוראי: השכינה אצלנו, קום! קום. הרימו לו קול. בין שראה אותם, קרב אליהם).
אמר רבי נהוראי: מי אתה? אמר לו: מתוך שלא שאלתי אתכם בשלום, לא הכרתם אותי. אני יהודי, וטעיתי פאן בשדה הזה, ולא שאלתי עליכם, שאמרתי שמה הם רשעים, וכתוב (ישעיה מח) אין שלום אמר ה' לרשעים. ומאחר שלא הכרתי אתכם, עד שראיתי בכם פנפי מצוה, ושמתחתי. עכשו שלום עליכם חכמים. ישבו תחת האילן. אמר רבי יודאי, נתעסק בעבודת רבוננו, ונפתח בתורה.

פתח רבי יודאי ואמר, (דברים ו) וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך. מזוזות כתוב, מה הטעם? אלא אשריהם ישראל, שהם מציינים תמיד במצוות, בשבתם ובכלתתם, בשכבם ובקומם, שכתוב בשבתך בביתך ובכלתך בדרךך ובשכבך ובקומך. ושיהיו ישראל מעטרים בתורה ובמצוות, כדי שידבקו תמיד בקדוש ברוך הוא, שכתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. וכל הדבק בקונו, אינו נזוק לעולם.

ורא עוד, אלא ששני מלאכי השרת מלוין לו לאדם, אחד בימינו ואחד בשמאלו, שכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. ולא עוד, אלא שאם תמיד מצוי במצוה, כפיכול שהקדוש ברוך הוא נעשה לו שומר, שנאמר (שם קכא) ה' שמרך.

מה עושה הקדוש ברוך הוא? נוטל מלאך ההולך בימינו, ומעמידו לפניו, והוא עומד

יודאי, או טעי ההוא בר נש בחקלא, או לסטים הוא, או דחיל מינן.

(אמר רבי נהוראי, שכינתא גבן, קום. קמו, רמו ליה קלא, בין דחמי לון קריב לגבייהו).

אמר רבי נהוראי, מאן אנת. אמר ליה, מגו דלא שאילנא לכוין בשלמא, לא ידעיתון לי. יודאי אנא, וטעינא השתא בהאי חקלא, ולא שאילנא עלייכו, דאמינא שמה רשעים הם. וכתוב, (ישעיה מח כב) אין שלום אמר ה' לרשעים. וכדין דלא אשתמודעי בכון. עד דחמינא בכון פנפי מצוה, וחדינא. השתא שלמא עלייכו רבנן. יתבי תחות אילנא, אמר רבי יודאי, נתעסק בפולחנא דמרנא, ונפתח באורייתא.

פתח רבי יודאי ואמר, (דברים ו ט) וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך. מזוזות פתיב, מאי טעמא. אלא אשריהם ישראל, שהם מצויינים תמיד במצוות. בשבתם, ובכלתתם, ובקומם. דכתוב, (שם פסוק ח) בשבתך בביתך ובכלתך בדרךך ובשכבך ובקומך.

ושיהיו ישראל מעוטרים בתורה ובמצוות, כדי שידבקו תמיד (דף קג ע"ב) בקודשא בריך הוא. דכתוב, (שם ד ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. וכל הדבק בקונו, אינו נזוק לעולם.

ורא עוד, אלא ששני מלאכי השרת מלוין לו לאדם, אחד בימינו, ואחד בשמאלו. דכתוב, (תהלים צא יא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. ולא עוד, אלא שאם תמיד מצוי במצוה, כפיכול, שהקדוש ברוך הוא נעשה לו שומר. שנאמר, (שם קכא ה) ה' שומרך.

מה עושה הקדוש ברוך הוא. נוטל מלאך ההולך בימינו, ומעמידו לפניו. והוא עומד במקומו. שנאמר, ה'